

Ilustrirani Glasnik

Letno stane 8 K (ena številka 20 vin.), za Nemčijo 10 K, za druge države in Ameriko 13 K. — Slike in dopisi se pošiljajo uredništvu „Ilustr. Glasnika“ v Ljubljani (Katol. Tiskarna), naročnina, reklamacije in inserati na upravištvu.

Izhaja ob četrtnih

22. marca 1917

Slike: Pogreb admirala Hausa ☉ Novi poveljnik mornarice ☉ Zima v Karpatih ☉ Moskva, carjev dvor in pogled na Kremelj, Rdeče stopnice in velika dvorana na carjevem dvoru (dalje v prihodnji številki) ☉ Povrnitev brezniškega zvona ☉ Ranjenci in padli ☉ Menih Rasputin

☉ *S to številko konča tudi lepi roman „BOY“* ☉

Proглаšen za mrtvega.

Spisal Stanko Bor.

o vročem boju sem bil tako izmučen, da sem zaostal. Sam ne vem, kako je prišlo do tega, kdaj sem se pravzaprav sesedel in ob kateri priliki sem zadremal in neopaženo zaostal. Ko sem se prebudil, ni bilo žive duše daleč naokoli po prostranem gozdu. Strahoma sem se podal na pot, nisem vedel, v katero smer naj grem, kje pridem prej na plano, kje zadenem prej na ljudi. Taval sem ves božji dan po gozdu, šele na večer zadel na ljudi, tekal ves večer od oddelka do oddelka, povpraševal in poizvedoval, kje je naš polk, in mu prišel šele pozno v noči na sled.

Taborili so na prostranem polju blizu večje vasi. Trdna noč je že bila, ko sem pritaval — zopet izmučen, da sem se komaj na nogah držal — do straž pri izhodu iz vasi. Ustavili so me, ker so me imeli za enega tistih, ki se je podal na nočni lov na slive, ki so se šibile od preoblegga sadu. Nič ni pomagalo zatrjevanje, da mi niti od daleč ni prišlo kaj takega na misel, da sem le zaostal, ker sem onemogel. Peljali so me k častniku.

»Enoletni prostovoljec v takem spremstvu?!« se je začudil in me nedobrohotno pogledal.

Sedaj sem se šele spomnil tistih nesrečnih našitkov na obeh rokavih, ki bodo gotovo pripomogli k poslabšanju, ali vsaj večjim zapletkom mojega položaja. Tako sem bil izmučen in sestradan, da sem pomislil, ali bi jih ne prodal ali odstopil za kos kruha in uro počitka kakor je prodal Ezav svoje prvorojenstvo.

Na kratko in v samih glavnih stavkih sem povedal, kaj in kako je z menoj.

»In slive?«

»Gospod nadporočnik, niti ene nisem utrgal! Sploh ne vem, da so v vasi slive, ker sem prišel šele v trdi temi v vas. Če ne verjamate, me preiščite! Lahko me obesite, če najdete eno pri meni!«

»Zdaj bo pa še užaljen, gospod enoletnik, ker se ga predrznemo sumiti, in postaja predrzen!«

Molčal sem.

»Sploh pa, ali je spodobno za enoletnega prostovoljca, da zaostane, za enoletnega prostovoljca, ki misli postati enkrat rezervni častnik?«

»Gospod nadporočnik, nisem mogel! In če bi me žgali z razbeljenim železom, bi ne mogel storiti koraka!«

»Bi videl, ali bi ga storil ali ne! Lahko greste!«

Morda je ta dogodek še poslabšal mojo že itak slabo in kislo in grenko voljo.

Daj nam danes naš vsakdanji kruh . . .

Če je bilo še kje trohico dobre, sem jo gotovo izgubil med skoro neskončnim iskanjem od bataljona do bataljona, od stotnije do stotnije, povpraševanjem od voda do voda, od roja do roja. Ko sem se slednjič izpoznal med to množico šotorov in našel tistega, pod katerim je spal moj roj, sem ves onemogel padel na tla in se po vseh štirih splazil noter.

Ali čudno je bilo, da nisem zadel ob nobene noge, da mi ni udarilo smrčanje na ušesa. Potipal sem na desno in levo, pa nisem nikogar zatipal.

»Gotovo se je dnevni korporal zmotil in mi pokazal napačen šotor,« sem si mislil in se že hotel splaziti ven. Pa mi je naenkrat padlo v glavo, kako da je ta šotor prazen. Prižgal sem vžigalico in posvetil.

Pa je le šotor mojega roja! Ive spi tam pri desni puški. Ali kje so drugi? Naj bodo, kjer hočejo! Tako sem izmučen, da me zaenkrat ne zanima pod milim Bogom nič, samo leči, leči in zaspati! Tudi se stradan sem, a izmučenost je vseeno hujša, v spanju bo vse pozabljeno.

Splazil sem se do leve puške, ki je držala šotor pokonci, in za njo, kjer sem vedno spal, kadar je postavil roj en šotor za vse. Pod rokami in koleno sem čutil, da je tu skoro za pedenj več sena nasutega ko drugod pod šotorom, tudi sem otipal tornistro, ki je bila pripravljena za zglavje.

»Niso računali name! Tu se je gotovo namestil moj namestnik, korporal Pero! Prav, mehkejša bo ležišče!« sem mislil leno in počasi, zgrabil Perovo tornistro, jo sunil po šotoru in nadomestil svojo za zglavje, položil puško poleg sebe, izvlekel plahto za šotor in se zavil v njo.

Vkljub vsej utrujenosti nisem mogel takoj zaspati, kakor sem pričakoval. Na ramah me je začelo skeletiti, kamor je začrtalo jermenje tornistre dva črnkasto modra pasa, na stopalih obeh nog me je začelo peči. Da bo s spanjem vse pozabljeno, sem se zavedal in hotel s silo zaspati.

Ko so slednjič le ostale oči same od sebe zaprte in je legala onemoglost na telo in so bežale bolečine in ginil spomin, sem čul — ko v sanjah — da sta se splazila dva pri vhodu v šotor. Tiho sta prišla in nista govorila, zato nisem hotel vprašati, kje sta bila in kje so drugi, da se ne vzdramim.

Vsak hip sem moral zaspati.

Ko sta se tista dva vlegla na svoje mesto, sta začela sprva šepetaje, potem skoro polglasno govoriti. Čul sem, kako so pokale sočne slive pod njunimi prsti, kako sta jedla, kako metala koščice.

S tem se je zavlekel trenutek, ko bi moral zaspati in pozabiti na vse. Zganil sem se, da ju opozorim, spreговорiti nisem hotel, da ne odpodim predhodnikov spanja, ki sem jih le s silo in težavo prisilil v telo.

»Korporal Pero je!« je rekel eden.

»Vrnil se je že! Tudi on je šel na slive, videl sem ga!«

»Dokler je bil še enoletni prostovoljec poveljnik, ni šlo tako lahko ko sedaj pod Perom! Bal se je višjih in nam ni dovolil, da bi si človek izboljšaval borno življenje!«

»Zdaj bo bolje! Pero sam rad hodi na slive in po hišah; ne bo nam mogel ničesar predbacivati, ker ni sam nič boljši ko mi!«

»Če bi bil še enoletni prostovoljec naš poveljnik, bi sedaj ne jedla sliv! Pod Perom bo bolje!«

»Vseeno škoda za enoletnika! Napačen človek ni bil! Če nam je branil uha-jati, ni bila to toliko sitnost ko varnost lastne kože. Ali se še spominjaš, ko je

bil on mesto mene kaznovan, ker so me zalotili v vasi? Stotnik je rekel, da je rojni poveljnik odgovoren za svoje ljudi, in ga obsodil, da bo ob prvi priliki predsedel svojih osemindeset ur pri taborišni straži ob kruhu in vodi...«

»Kdo drugi bi bil na njegovem mestu navezan!«

»Kaj bi ga vezali! Podčastnik je in enoletni prostovoljec, častnik bi postal, da ni tako — Bog mu daj dobro, in takim ljudem gre i taka malenkostna kazen bolj k srcu ko nam deseturno navezanje. Videl si ga, kako temno je tedaj gledal in par dni nič govoril. Misliš, da mi je rekel besedico in stresel svojo jezo name, ker sem ga spravil po svoji neprevidnosti v kazen? Ničesar mi ni rekel! Ko sem videl, kako si je vzel kazen k srcu, bi kar rad, da se znosi nad mano, celo nastavljal sem se mu, pa mi ni rekel besedice. Kar hudo mi je bilo!«

»Ne, napačen človek ni bil! Enkrat nisem bil pri razdelitvi kruha zraven, po-

Huda zima v Karpatih. — Franc POŽENEL
poročnik, odbornik ljubljanskega šentpet. Orla.

zabili ste vsi name. Ali mi ni dal polovico svojega, ko sem prišel in zahteval svoj del, ki je bil že razdeljen in najbrž po eden? Sploh je bil pri delitvi pravičen! Ni jemal boljših kosov ko druge šarže! Vsak je dobil svoj del in po pravici. Pero ne bo tak!«

»Bog mu daj dobro! Škoda ga je!«

»Kam ga je pa zadelo?«

»Ne vem dobro! Marko ga je videl. Samo zgrudil se je, puška mu je padla z rok, in je obležal. Ni besedice ni zinil, nobenega smrtnega boja ni bilo opaziti. Najbrž ga je zadelo v srce!«

»Lahko je umrl! Morda ni niti čutil!«

»Bog mu daj dobro! Škoda ga je!«

»Škoda!«

Umolknila sta in jedla slive z vedno večjo vnemo in naslado. Ko sta začela zopet govoriti, nista več govorila o meni. Za nju sem bil z lakoničnim »škoda« opravljen in pozabljen.

Nisem spal, nisem sanjal, popolnoma vzdramljen sem bil, gledal s široko odprtimi očmi v temo pred seboj in se nisem ganil.

Tako torej stoje stvari, proglašen za mrtvega...

Roj se je že navadil na novega poveljnika, ki se čuti zadovoljnega in povišanega. Škoda me je — ali sedaj vsaj lahko slive kradejo, sitnosti od moje strani se jim ni treba bati. Škoda me je — vsa stotnija mirno spi; človek, ki je delil par mesecev trpljenja in naporov z njimi, je omahnil; tam v gozdu leži pokopan, da nihče ne ve za njegov grob, čez katerega bo porasel mah in gozdne rastline in ga posulo jesensko listje in ga zabilalo; leto, dve, in ne bo več sledu o grobu; drevje bo šumelo nad grobom in pelo tajinstveno pesem, volkovi se bodo sprehajali po njem, ptice ga bodo preletavale — človeško bitje ne bo vedelo zanj... Škoda me je — računski podčastnik sede mirno k seznamu izgub, napiše uradne podatke, dve priči, ki sta me videli mrtvega, se podpišeta, domov bo poleg tega romala karta, ki jo bo napisal stotnik...

Strmel sem v črno temo, ničesar nisem videl, vendar nisem mogel zapreti oči.

Škoda ga je — v Ljubljani bodo zastrmeli prijatelji in za hip umolknili, potem bodo prižgali cigarete, natočili kozarce, rekli par besed o meni, morda jim bo malo težko in tesno pri srcu ta večer; drugega dne bodo rekli: Zopet eden; tretjega in četrtega in petega dne bo mimo grede prinesel pogovor i name; potem bo prišla vest, da je padel drugi — jaz se bom umaknil v ozadje in pridružil skupini tistih, ki so padli pred menoj; tedaj neham biti individualnost, samo kot skupina bomo še imenovani.

Ožji prijatelji bodo rekli: Fant je imel misli, toliko misli in take misli, da ni bil nikdar gotov in čisto na jasnem z njimi; vedno je divjalo, vpilo, dvomilo, vriskalo, sanjalo v njem; morda bi se kaj izcimilo iz teh misli, če bi si prišel na jasno z njimi. Sedaj je končano! Bog mu daj mir — škoda ga je res.

»Škoda ga je! Uboga mati!« bodo rekli doma.

»Škoda...« Ne, ne! Mama, vi ne boste rekli te besede! Nikdar in nikoli! Sploh ne boste rekli ničesar. O, če bi mogli, če bi mogli kaj reči...

Strmim v črno temo, ne ganem se.

Beli dan, ki si vstajal med vriskanjem in petjem, zakaj ne razvijaš dalje svojega veličastva? Mladi bor v gozdu, ki si si s težavo priboril svoje mesto in začel poganjati kljubovalno in brez ozira na mogočne hraste in vitke jelke, zakaj si zastal v rasti in gubiš kljubovalnost? Potoček, ki si zažuborel pri izviru veselo in prešerno, kam si izgubil, da nisi pritekel v dolino? Misel, ki si se porodila med vrtovi in zaplavala po poljih in gozdovih, zakaj si onemogla, da ni sledu več o tebi?...

Nekdo je vstopil v šotor in prisedel k tistima dvema in začel jesti slive. Prisluhnil sem, morda začnejo zopet pogovor o meni.

Nočejo! Opravljen in pozabljen sem za nje. Tam v gozdu pač nekje ležim, za moj grob se ne ve! Koliko grobov danes nastane, da uro pozneje nihče več ne ve za nje!

Strmim v črno temo, oči ne morem zapreti, tesno mi je okoli srca, ko mōra mi leži na prsni, na senci me pritiska ko železna roka...

Glej, otrok si bil doma, kopat si se šel, pa si zagazil v globočine in si že tonil! Da te ni potegnil sosed iz vode, bi utonil. Šel si se kopat, plavati nisi znal, pa si vseeno silil v globokejšo vodo...

Hotel si, hotel si — kaj si hotel? Nekaj si hotel, ali se spominjaš? Nekaj si hotel — pa bi kmalu utonil?!

Na črešnje si splezal, prav na vrh, ki je bil čisto šibek in se je mogel vsak hip zlomiti! Treščil bi na tla z razbito glavo in zlomljenim tilnikom, da ni zakričal oče in te v zadnjem trenutku rešil smrti. Kaj si hotel, kaj si le hotel, ko si plezal po šibkem vrhu, o katerem si vedel, da te ne more držati?!

Kaj si hotel, le kaj si hotel, ko si plezal po navpični steni divje gore, pod teboj temni prepadi, kamor bi lahko vsak hip padel in obležal mrtev?

Kaj si hotel... Trije so vstopili v šotor, dva sta se pridružila k tistim trem, ki so jedli slive, eden se je plazil proti meni.

Ljudje mrejo — eden, ker se napije, obleži v cestnem jarku, se prehladi in dobi pljučnico, drugi, ker se naveliča življenja in si požene kroglo v glavo, tretji, ker...

»Kdo je tu? Pre-drznost!«

Korporal Pero me je zgrabil z močnimi rokami in me občutno stresel.

»Na moje mesto se vleže! Jaz ti pokažem!«

Objel me je okoli pasu in malo dvignil. »Mir, drugače...« Zaškripal sem z zobmi in stisnil pesti. Ne vem, zakaj in kako me je objela želja, da bi me ne izpustil samo da bi se mogel rvati in tepsti z njim.

Pa me je takoj izpustil.

»A — a, kaj dobro čujem?! Kaj ste res vi? Kaj... kaj ne sanjam? Mislili smo...«

»... da sem mrtev! Nisem! In ako se ne spraviš hitro od mene, ti pokažem!«
»O, kako veselje! Torej niste mrtvi!«
»Hvala Bogu!«
»To je pa res radost za nas!«
»Kako sem veselo presenečen!« so vzkliknili tisti, ki so jedli slive, skoro obenem.

»Pa le kako ste...« je rekel Pero.
»Vseeno! Si bil že vesel, da si postal rojni poveljnik, da moreš na slive...«

»Lačni ste gotovo! Tu sliv, kolikor vam jih srce poželi!«

»Ne maram!«

»Vzemite, od nas vzemite!« so vzklikali glasovi iz teme.

»Ne maram!«

»Hočete kruha? Danes smo ga dobili in razdelili! Za vas ga seveda nismo prihranili, ker smo mislili...«

»Ne maram ničesar!«

»Od svojega vam dam! In cigareto...«

»Nočem ničesar! Spat vsi! Samo eden mi naj še zine besedico, samo eden naj še razpogne eno slivo in jo začne cma-kaje zvečiti! Bom videl, ali bo popoln

mir ali ne, da morejo trdni ljudje zaspati...« sem bruhal iz sebe in padel nazaj na ležišče.

Tišina je [zavladala nekaj trenutkov pod šotorom. Čutil sem, vedel sem, da

Tako dušič zrak je naenkrat napolnil šotor, da mi ni dalo dihati, okoli srca me je tesneje stisnilo, mora je legla težje na prsi, na senci je pritiskalo ko da je kdo razgrel železno roko.

Na ladji v Pulju: Pogreb velikega admirala Hausa, poveljnika naše mornarice.

začudeno strme v temo in ne morejo verjeti svojim ušesom in me ne razumejo.

»Moj Bog, saj se sam nisem razumel... Nikdo ni zinil besedice, tihi so polegli.«

Njegovan, novi poveljnik mornarice.

Vstati sem hotel in zbežati ven na svež zrak in olajšati srce, odpoditi moro, ohladiti senci, ali zunaj je bila tako črna, črna in gosta tema, da bi mi morda še težje legla na srce in prsi in senci.

Krčevito sem stiskal oči in zobe in obležal mirno.

Notranji boj je divjal dalje in dalje vse do ranega jutra... »

BOY.

Roman. — Španski spisal Luis Coloma.
Prevel A. Kalan.

(Konec.)

Ko sta se župnik in njegov gost vrnila v Zumarripo, je bila že čokolada s klobukom pripravljena. V prijaznem medsebojnem razgovoru sta se prav slastno pokrepčala. Župnik je šel potem v svojo sobo opraviti brevir in Boy se je za dve uri zaprl v sobo, ki so jo zanj odločili. Čez dobri dve uri stopi Boy resen in zamišljen iz sobe in se poda v župnikovo sobo. Skozi razpoke pri vratih se je videla luč in Boy se je naznanil z rahlim trkanjem.

»Le notri, Don Pavlino, le notri!« je vzkliknil župnik, ki ga je spoznal po koraku. Skoro bi se bil že po andaluzijsko pošalil, pa si je stisnil ustnice, ko je zagledal Boya tako resnega pred seboj.

»Kaj je z vami, Don Pavlino?« ga vpraša malo iznenaden. Boy polagoma stopi bliže njega in mu reče:

»Don Tomo, ali bi me hoteli spovedati?«

Župnik se ni kar nič začudil; on se ni nikoli čudil stvarim, ki so morale biti; mož pa, ki stoji pred njim, gre drugi dan na ladjo, kjer se izpostavi smrtnim nevarnostim morja in vojske, zato je bila najbolj naravna stvar na svetu zanj, da spravi v red svoje račune z Bogom in se pravočasno pripravi, če ga smrt čaka v valovih morja ali pa v vojnem metežu.

Zato je župnik pripravljen odgovoril: »Zakaj ne, Don Pavlino? ... Takoj zdaj, če je vam prav!«

»Pred spovedjo,« mi je pisal župnik v enem svojih pisem, »mi je omenil, da on ni Pavlin Vanloo in da ni Belgijec; njegovo pravo ime da je grof Baza in da je najstarejši sin vojvode Yecla. Tudi me je naprosil, če bi se mu kaj primerilo, naj takoj sporočim Vaši milosti, ker marki Burundo

napravljen. Sedel je pri mizici, s komolci naslonjen nanjo in obraz pokrit z rokami. Spoštovanje je udušilo župniku na ustnicah andaluzijski klic: »Hola, gospodič!« Rajši je prijazno spregovoril: »Čas je, Don Pavlino!«

Boy molče vstane. Šla sta skozi hlev. Pred njima z majhno svetilnico v rokah je šla Juana Marija v mantilji in črni obleki, za njo pa Boy in župnik. Nečak kuharice, José Ignacio, ki je v cerkvi opravljal službo ministranta in doma službo konjskega hlapca, je bil že naprej, da pozvoni in prižge sveče.

V veliki, krasni cerkvi, kakor jih je večina v Guipuzcoi, je bilo še prav tema, le malo se je svetilo od večne luči in od prižganih dveh sveč na oltarju, kjer se je imela brati maša. Nad oltarjem se je dvi-

pa ni bil razburjen, pač pa čisto miren, kakor mož, ki je že vaju takih dogodkov.

»Ali sta konja osedlana?« vpraša fanta. — Ta odgovori, da stojita v hlevu pripravljena; tedaj župnik reče Boyu:

»Prav, torej, Don Pavlin, enega si izberite in poskusite ubežati v Santa Kvieria... Jaz bom zadrževal vojake ob vratih.«

Kakor vrtinec, še vedno z robcem v roki, je hitel skozi sobo. Klara Antonija se je prestrašila, je jokala in vrla za stricem ter se oprijela njegove sutane. Tudi Juana Marija je bila kar brez uma, bežala je na balkon in si za seboj zaloputnila vrata.

Boy je ostal sam, ne da bi se bil za hip dal omamiti od strahu; skozi odprto okno je slišal s ceste kričanje vsevprek v ba-

Moskva,

drugo rezidenčno mesto carjevo (stalno je Petrograd, kamor se je začetkom 18. stoletja preselil tedanji car Peter Veliki), leži ob reki Moskvi, ki tvori v središču dvojno strugo v velikem loku. Prebivalcev ima krog tri milijone. Obstoji iz štirih glavnih mestnih delov: Kremlj, Kitaj gorod, Bjelaj gorod in Zemljanaj gorod ter je strnjena z 8 predmestji. Ima mnogo cerkva in kapel: do 400 grško-katoliških, 2 protestantovski, 2 rim-katoliški, 1 judovsko sinagogo, 1 turško mošejo in še kakih 6 drugoverskih svetišč. Tu je tudi glavni promet ruskega čebelarstva. — Zgodovinsko važna je Moskva osobito od leta 1812, ko je bila vsled prodiranja francoske vojske hudo prizadeta; takrat so Rusi na begu mesto sicer izpraznili in dragocenosti spravili na varno, vendar je še ostalo mnogo manjpremožnejših ljudi; tik pred sovražnikovim dohodom je po vsem mestu izbruhnil požar in ga v hudem zimskem času tekom tedna domalega vpepelil (trdi se, da je ruska vlada po izaporov izpuščenih zločincih nalašč pustila zažgati). Ob svitu moskovskega požara je ugasnila Napoleonova slava.

Danes je tu baje revolucionarno gibanje. (Glej poročilo na 6. str.)

je oni, ki mu je bil na tem svetu najbolj vdan in ki se je zanj najbolj zanimal. Nato je opravil dolgo spoved o vsem svojem življenju s toliko skrbjo in natančnostjo, da sem bil ves vesel in ginjen. Zdelo se je, da je slutil svojo smrt, zato je zahrepenel stopiti pred Boga z dušo tudi vseh najmanjših madežev očiščeno. Ni bil pa nič žalosten, prav miren je bil in kazal je toliko zaupanje na božje usmiljenje, da mi je, ko sem ga poslušal, parkrat glas zastal in da sem moral pred njim skrivati svoje solze, kajti vzljubil sem ubogegega gospoda, kakor sin mi je postal v dveh, treh urah, ki sva jih skupaj preživela.«

Župnik je nato razložil svoj načrt za drugi dan. Zgodaj zjutraj bo bral sveto mašo in Boya obhajal, potem bosta v župnišču spila čokolado in nemudoma zajahala v Santa Kvieria. Tam se vsede Boy v ribiško ladjo, ki ga pripelje na krov malega parnika. Boy zajaha svojega konja, ki je prišel z njim iz San Sebastiana, župnik pa se vsede na konja, ki ga je vodja četašev, Balzaola, pustil v njegovem hlevu.

Drugo jutro stopi župnik k Boyu v sobo, da bi ga poklical, pa Boy je bil že

gala velika, ginljiva podoba Kristova; ljudje so jo imenovali »Kristus v smrtnem boju.«

Boy se je resen približal obhajilni mizi. Poleg njega je pokleknila temna senca, ki je bila obenem z njim obhajana, pa že zopet izginila v temi, odkoder se je prikazala. Bila je Juana Marija.

Ko so šli iz cerkve, je bil svetel dan. Skupaj so se vračali domov molče in zamišljeni. Doma je župnik Ignaciju takoj naročil, da osedla konja. Čokolade še ni bilo na mizi, treba je bilo nekoliko počakati. Klara Antonija se je malo zamudila in ta kratka zamuda je imela grozne posledice...

Boy je hitro izpil svojo čokolado, kozarec vode in si prižgal cigareto. Župnik pa je zložno zajtrkoval; srebal je čokolado in prigrizaval okusno pecivo. Ni še spil polovice čokolade, ko je José Ignacio pridrl v sobo... V daljavi se je pokazalo več obmejnih vojakov, štirje s svojim korporalom da so že pred vrati in hočejo preiskati hišo, da morda dobe Balzaola. Župnik urno vstane, z namiznim robcem v roki;

skiškem narečju, med vsemi glasovi je bil najmočnejši župnikov glas. Po stranskih stopnicah je prišel v hlev in zajahal konja; v veliko svojo nesrečo pa se je zmotil pri vratih; odjezdil je skozi velika vrata na vrt.

V pogumnem diru je jahal ob vrtnem zidu iskajoč vratic in izhoda; toda izhoda ni bilo nobenega, in spoznal je, da je padel v past in da zanj ni rešitve.

Obenem je videl, da so se pri velikih vratih ob hlevu zabliskale vojaške puške. Hitro potegne konja proti oni strani, kjer se mu je zdel zid najnižji, in ga požene v dir, če morda zidovje preskoči.

Konj skoči, že je z jezdecem visoko v zraku, tedaj pa počí strel in konj in jezdec se zvalita na zemljo in se vijeta po tleh kakor v zmedenem klopčiču.

Konj se je napejal, da bi vstal; brez usmiljenja je bil s kopiti po jezdecu, ki je ležal pod njim; končno se ga res oprosti, vstane, zahrška od bolečine in strahu in beži po vrtu okrog.

Jezdec pa obleži na zemlji in se ne gane; dve krogli sta ga zadeli, ena v glavo, druga v srce.

Vojaka, ki sta ustrelila, korporal in

mlajši tovariš, sta bila hitro pri njem in pričela sta kakor roparski ptici ropati še ob gorkem truplu.

Prvo, kar jima je prišlo v roko, je bila

da bi kaj počivala, korakala naprej v Santa Kviteria, vedno še zasledujoč Balzoalosa.

Vrt, samotni in tih, je bil sedaj še

otožnejši in še bolj pust vsled motne tajnosti, ki jo je zakrival... Tih in previdno so se iz balkona odprla vrata in Juana Marija se je prikazala iz svojega skrivališča, odkoder je skozi razpoke desk gledala ves ta grozni prizor. Tresla se je in bleda je bila kakor smrt, oči od strahu široko odprte, telo stisnjeno, roke stegnene pred seboj kakor tak, ki se boji, da bo padel, ali ki v temi kam gre, je šla omahovaje v kuhinjo. Tam je vzela čist lonček in črn trak, ki ga je odtrgala od predpasnika.

Odtod je šla skozi zadnja vrata v cerkev, potopila lonček v kropilni kamen in se vrnila na vrt. Tam se je ustavila ob Boyevem grobu, trdo in slovesno, dvignila je počasi roko, kakor da hoče zagovoriti strašno nezgodo, in je vlila blagoslovljeno vodo na svežo zemljo; odrezala je dve veji, zvezala ju je s črnim trakom in v podobi križa položila na vzglavje groba.

Toda sedaj so jo zapustile moči. Ob grobu se je sključila na kolena, vzdigovala suhi, sklenjeni tresočki se roki proti nebu in jokala je tiho, brez ihtenja, brez glasu.

Juana Marija še živi v Zumarripi. Pokojnina, ki sem jo ji jaz oskrbel, ji pomaga, da nima nobenih skrbi na stara leta. Vsako leto jo vidim, kadar poleti tja pridem,

MOSKVA. — Pogled na Kremelj in carjev dvor od južne strani.

Kremelj je središče Moskve in je obdan z nasipom in zidovjem, kojega krasi nebroj stolpnih stavb. V zgodovinsko-vážnem oziru vsebuje največ znamenitosti, — kar je Kapitol Rimu, to je Kremelj Moskvi: tu-sem prihaja vsako leto na tisoče pravoslavni romarjev. V notranjost kremeljskega obzidja vodi petero vrat.

Boyeva potna listina za Pavlina Vanloo, belgijskega podanika. Korporal jo je našel v pisemnici, ki jo je imel mrtvi pri sebi. Silno se je prestrašil, pa ko je prebral listino, hodil je sem in tja, vzela si čepico z glave ter si trgal lase in brado. Umoril je tuje državljan, ne da bi ga bil ta izzval ali silo rabil proti njemu, ne da bi bil kaj zakrivil, samo zato, ker ga je videl poditi konja čez vrt in ker je skušal s konjem preskočiti zid.

Vojaški oddelek korporalov je moral biti čez pol ure že v vasi in predstojniki bodo zahtevali od njega natančen odgovor...

Medtem pa so drugi trije tovariši vkljub župnikovemu ugovarjanju prijeli župnika, Klaro Antonijo in Jozé Ignacia ter jih odvedli v carinsko hišo. Korporal je takoj izpovedal, da je v hiši sedaj on neomejen gospodar in je temu primerno uredil svoje ukrepe.

Šinila mu je v glavo rešilna misel. Ako mrliča tam na mestu v vrt zakoplje, da tako izgine, vsaj za hip nikdo ne bo zahteval od njega pojasnil, in če bi kdaj po neje tujca zahtevali, bo pač težko dognati, kdo da je pravzaprav bil... Izgubiti pa ni smel niti sekunde, kajti kompanija lahko vsak trenutek pride.

Korporal poišče dve lopati, ki sta slo-neli v hlevu v kotu. Eno je dal v roke mlajšemu vojaku, ki je bil njegov nečak, in hitro sta kopala ob cestnem zidu grob na mestu, kjer je Boy padel.

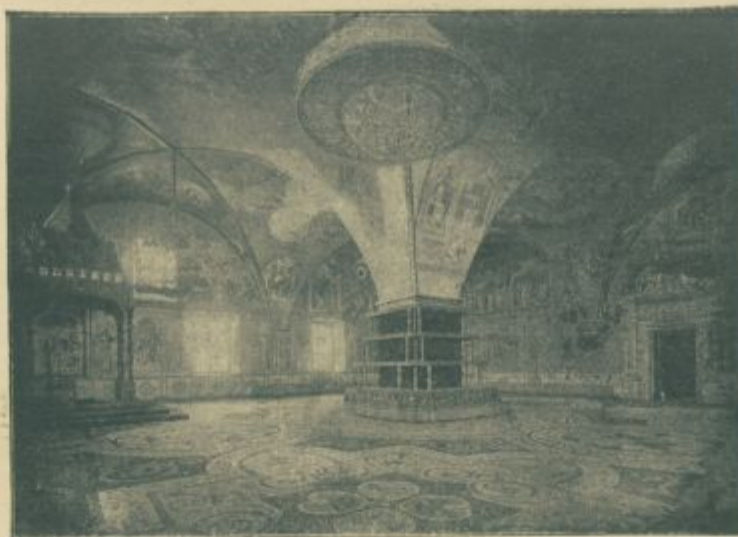
Grob je bil kmalu izkopan širok in še precej globok. Vojaka vržeta mrliča v jamo, poprej seveda sta mu še pobrala uro in denar. Toda jama je bila prekratka. Že precej trde noge so molele za roko na debelo izza roba. Mlajši dečko je hotel jamo podaljšati, toda starejši ga je z uprav hudičevim obrazom pahnil od jame in udaril štirikrat čez Boyevi nogi; kosti so pokale, ko so se lomile in drobile. Nato je korporal odbite konce nog kakor papir zasukal nazaj in jel hitro zakopavati.

Rumen kakor vosek v obrazu se je mlajši vojak obrnil v stran.

Po dovršenem strašnem delu sta ostavila vrt in hišo, da se pridružita kompaniji, ki je takrat ravno šla skozi vas in ne

MOSKVA

Rdeče stopnice na kremeljskem dvoru.

MOSKVA. — Granovitaja palata v kremeljskem dvoru.

Zidana je bila za časa carja Ivana III. krog 16. stoletja ter se odlikuje vsled izredno arhitektno-umetniške izvršbe: posebnost je velikanska dvorana, koje oboki se razprostirajo od v sredini stoječega stebra.

Velikonočna skupina razglednic »VOJSKA V SLIKAH« je pravkar izšla. Rojaki, poslužite se ob vsaki priliki teh domačih in narodnih motivov razglednic!

in vselej mi v svoji baskiški mešanici pripoveduje o Boyu, o »onem gospodu, ki je o njem gospod župnik rekel, da je Francoz, pa je bil imeniten grof in vendar tako domač, da mi je ponudil jabolčnik iz svojega kozarca, siromak!... In kako lep, prikupljiv mlad gospod je to bil, prav zares!«

Poslovilna beseda.

Ni mi bilo moči opisati, kak vtis je napravila name nesrečna smrt Boyeva; tudi danes še tega ne bi mogel. Pretresljiv je bil in globok ta vtis, ki še vedno deluje, vendar oblažen in umirjen, tako da to strašno, vendar po naravnem razvoju stvari povzročeno smrt skoroda zavidam.

Ali ni Boy sredi svojih krivih potov prosil Boga, da naj ga zveže in naj ima usmiljenje z njegovimi norostmi?... In Gospod ga je slišal in ga je zvezal z vezmi, ki so mu jih brezbožniki pripravili; poslal je k njemu smrt izvoljencev in ga je vzela k sebi... Često se mi je zdelo, da slišim Boyev glas, kakor mi je on prvo noč, ko sva bila v Madridu, v temi ves poln upanja rekel: »Ali vidiš? Glej, Bog me že veže!...«

Kmalu nato je buknila vojska, strašna, bratomorna vojska, in me zadrževala za

Notranjost stolpa naj bo velika kapela, kjer naj dobro oskrbljeni kaplan vsak dan bere mašo za duše ponesrečenih na morju in kadar bi divjali viharji na morju, naj v kapeli izpostavi Najsvetejše.

Ta misel me je vzradovala po svoji pobožnosti, lepoti in koristi in takoj sem sklenil, da kupim hišo in vrt župnika v Zumarripi in da od Boya naročen svetilnik postavim na oni prostor, kjer ga je našla smrt in njegove telesne ostanke pokopljem sredi kapele v posebnem grobu... Poleg svetilnika nameravam na svoje troške zgraditi bolnico za ribiče in ponesrečence na morju in zavetišče za sirote, vse za pokoj duše mojega ubogelega prijatelja.

Hišo sem kupil brez težav, a druge načrte mi je zadrževala vojska. Iskreno želeč, da počivajo Boyeve kosti kmalu v blagoslovljeni zemlji, sem že davno vse potrebno uredil in pripravil in čakam le na ugodno priliko.

Komaj je prestopil Alfonz XII. meje španske zemlje in si utrdil svojo moč, jedva so plemeniti, zaupanja vredni veljaki prevzeli vladne posle, sem prišel takoj z vsemi dovoljnim listinami od strani države in cerkve v Zumarripo in sem dosegel, da so prenesli zemeljske ostanke Boyeve v vaško cerkev. Pokopali so jih za-

dim vladarjem in prekosila — kakor je list pisal — vse s svojo lepoto, eleganco in prikupno veselostjo...

Dve leti pozneje je bil svetilnik dovršen. Iznad visokega piedestala blagoslovlja sveta Devica divje valove; trije močoni reflektorji pošiljajo prestrašenim srcem morskih potnikov pogum in upanje in sredi krasne kapele počivajo trpinčene kosti Boyeve v preprosti rakvi iz marmorja.

Na plošči je brati dvoje napisov, ki izražata vse življenje nesrečnega Boya. Na prvem stoje besede, ki sem jih ono noč, ko sta se sešla Beatrice in Boy v palači de Astures, slišal od Boya, z dopolnilom, ki sem ga jaz dostavil:

»Svetlikanje slepilne luči mi je ugasnilo oči in šel sem mimo svoje sreče, pohodil sem jo z nogami, ne da bijo spoznal.«

Drugi napis pa je nosil značilno in krepko molitev, ki jo je Boy sam sestavil:

»Zveži me, o Gospod, in imej usmiljenje z menoj!«

Po svetu.

Glavna vojska se sedaj skoro povsod vodi za živila. Mi smo od sovražnikov obdani od vseh strani; dobivali smo iz severnih držav in iz Švice nekaj časa posamezne vrste živil, a Angleži so svojo blokado proti nevtralcem tako poostriili, da od teh držav pride sedaj na Nemško in v Avstrijo le malo živil. Od tega svojega načrta je upala Angleška na zmago, kakor je že pričetkom vojske rekel umrli angleški general Kičener, da bo vojska trajala tri leta in da bodo Angleži sovražnike premagali z lakoto.

Vendar pri tem Angleži niso računali na moč podmorskih čolnov; niso si mogli misliti, da bi bilo mogoče nam in našim zaveznikom napraviti med vojsko toliko podmorskih čolnov, da bi bistveno ogrozili plovbo s trgovskimi ladjami po morju. Podmorski čolni so storili svojo dolžnost, promet na morju je zelo oviran in Angleška, Francoska in Laška morajo sedaj za nami uvajati karte na razna živila; občutijo pa prav posebno pomanjkanje premoega, zlasti za vzdrževanje prometa. Po zbornicah vseh sovražnih držav opozarjajo ministri na veliko nevarnost, ki jim preti od postreženega pomorskega vojskovanja, svare tudi, da naj varčujejo z živili, ker ne morejo prevzeti sicer nobene odgovornosti za zadostno preživljanje. Tako smo vsi sedaj blokirani in zaprti, mi od sovražnikov, ti pa od naših podmorskih čolnov. Vsi hudo trpimo pod grozoto vojske, vendar to upanje imamo, da je sedaj kriza dosegla svoj vrhunec in da se bojna vihra sedanjo pomlad izdijva.

Na bojiščih je povsod bolj živahno. Angleži pripravljajo veliko ofenzivo in upajo, da prodrejo ter odločijo vojsko. Če le ne delajo računa brez krčmarja? — Na Krasu in tirolskih gorah pojó granate vsak dan hujšo pesem, ki napoveduje večje bojne dogodke. — Angleži so Turke v Mezopotamiji vrgli daleč nazaj, zasedli so glavno mesto Bagdad in ker so Turki od tukaj oskrbovali svoje v Perziji nahaja-

Ob povrnitvi velikega zvona na Breznici.

dolgo časa izvršiti misel, ki mi jo je naročala Boyeva oporoka, katere edini izvršitelj sem bil. Po njegovi poslednji volji naj se po poplačanih vseh dolgovi zagotovi prihodnost vdove in otrok Vermudezovih in porazdeli naj se nekaj volil; ostanek vsega imetja pa naj se porabi v ta namen, da se na najbolj nevarnem kraju španskega obrežja postavi svetilnik prve vrste, ki je zanj podal tudi načrt in obliko. Na svetilniku naj bi stal kolosalen kip Naše ljube Gospe iz gore Karmelske, varihinje mornarjev, ko blagoslovlja morje. Trije močoni reflektorji naj ji služijo kot nekak podstavek in nad njimi ob nogah kipa Devica naj se blešče v zlatih črkah besede:

»Ave, maris stella!«

»Zdrava, morska zvezda!«

časno v kapeli »smrtnega boja Kristovega«, kjer je bil Boy dve uri pred svojo smrtjo pri sveti maši. Rakev je bila umetno izrezljana in od zunaj še po arabskih vzorcih ovita z dragoceno zlatovezeno črno-zametno preprogo. Nobena stvar se mi ni zdela zadostna, da bi z njo dostojno počastil zemeljske ostanke svojega nesrečnega prijatelja.

Neke grozne postranske okolnosti naj se še spomnim, ki naj si o njej bralec sam napravi svojo sodbo, ne da bi jaz moral še posebe opozarjati na to... Isti dan, ko sem nekaj tako lepo glavo Boyevo spremenjeno v grdo mrtvaško kost držal v svoji roki, je objavil madridski list moderno-sladko poročilo o sijajnem balu, ki sta ga priredila grof in grofica Bureva na čast Njegovemu Veličanstvu kralju Alfonzu XII. Grofica je plesala rigodon z mla-

joče se čete, so morali Turki tudi iz Perzije se umakniti. Vzrok poraza je bila angleška premoč in pa posebne vrste vojne oklopnice, s katerimi so Angleži po reki Tigris silno hitro napredovali in jih Turki s svojim orožjem niso mogli zadrževati. Izguba Bagdada je velik udarec za Turke v vojnem in političnem oziru, in težko ga bodo še kdaj vzeli Angležem, ker ga bodo skrbno čuvali kot važno trgovsko križišče.

Iz Rusije dobivamo čudne novice. Da tam ni vse v redu, opazili smo na tem, ker se je tolikokrat menjavala vlada in se je tolikokrat sklicavala in zopet zaključevala duma poslancev. Zadnja poročila pravijo, da je v Petrogradu nastala revolucija, da se je polastila vlade, zaprla ministre, si pridobila petrograjsko posadko, broječo 30.000 mož, in postavila na čelo petrograjskega mesta svojega zaupnika. Koliko je resnice na tem, danes še ne moremo presoditi, ker so dandanes poročila tako nezanesljiva. Kolikor mi poznamo ruske razmere in značaj ruskega naroda, se nam zde te novice precej neverjetne. Toda v sedanjih časih je vse mogoče. Tudi na Ruskem, dasi imajo dovolj žita, zelo stradajo po velikih mestih, ker nimajo železnic in vozov za prevažanje. Najbrže, da bodo nemiri tukaj imeli svoje korenine. Splošna negotovost povsod pa kaže na bližnji konec vojske. — Ruski car je prisiljen odstopil.

Razno.

Varnost življenja v Ameriki.

Združene države se jako repenčijo, kadar je v nevarnosti življenje Američana v Evropi. Človek bi mislil, da je tam vsak poedinec nežno obvarovan vsake nezgode. Avstrijec, ki je bival več let v Ameriki, izjavlja: Varnost življenja posameznika je v Ameriki privatna skrb vsakterege. Če se ponesrečiš, glej sam! Napis z opominom zadostuje večinoma, da ni treba plačati lastniku podjetja odškodnine. Šele nekaj let sem prihaja Amerika s postavami za slučaje nezdod, ki so nekoliko podobne evropskim. Majhna ilustracija tamošnjih razmer: Skoraj nikjer ni ob železnici zapiralk, kjer križa cesta železniško progo. Edino svarilo je velika plošča z napisom: »Stop, look and listen!« (Ustavi se, glej in poslušaj!) Ob velikih lesenih mostovih, n. pr. pri velikih klavnicah v Chicagi je zapisano: »Kdor stopi na ta most, je sam odgovoren za varnost telesa; družba ne jamči za slučajne poškodbe.« Taka opomba je vsekakor jako prijazna za Evropejca, ki se je pritoževal doma čestokrat čez sitnost uradov in si je želel svobode, ki vlada v Združenih državah.

Ravno tako prijazno dirne Evropejca, ko pride v ameriški hotel, napis, ki se najde v vsaki sobi, tudi po najboljših hotelih, »Pire escape« in alarmni zvonec za ogenj. Roka pod napisom kaže na okno, na oknu je na zunanji strani pritrjena železna lestva. Naprava je potrebna pri veliki nevarnosti glede ognja, ki je po ameriških hotelih, pri nas so take naprave le po glediščih.

Največjo pozornost Evropejcev pa zbu-di veliko število nesreč, ki se gode po ulicah severno-ameriških velemest. To število je tako visoko, da so se oživele privatne družbe za varstvo življenja v javnem prometu. Poročilo neke take družbe pravi: »V enajstih mesecih l. 1915., od

januarja do novembra, je bilo vsled ne-zgod na ulici ubitih 567 oseb in ranjenih 20.000. Od 567 mrtvih je bilo povoženih 160 po avtomobilu, 89 je povozil tovorni auto, 67 cestna železnica, 86 navadni vo-zovi, 43 jih je padlo raz voz, 36 je bilo ubitih pri zadevanju voz in 81 po različ-nih nesrečah.

Samo v državi Pensilvaniji se je zgo-dilo v enem obratnem letu na parobrodih

to hudo zamerili odlični nekateri njegovi so-rodniki in znanci in tudi niso marali zaradi tega ž njim občevati. Bolj mi je bil všeč ta mož kakor marsikateri gostilniški pohajač.

Kako je postal abstinent? On je bil tudi celo vegetarianec, ki tudi načeloma mesa ni užival. Neki večer mi je dolgo pripovedoval o hudih borbah iz svoje mladosti. »Vidite, dragi pater,« končal je svoje pripovedovanje, »take boje bi rad prihranil svojim otrokom in

Vincenc Zorjan
od Sv. Jurija v Slov. Goricah, padel 8. dec. 1916 v boju na laškem bojišču.
Spavaj v miru!

Janko Marovšek
z Doberne pri Celju, sanitetni vojak, pone-srečil pri železniški ne-sreči pri Budimpešti.
N. v m. p.!

Andrej Jekovec
od Dev. Mar. v Polju, pri vojakih že 6. leto, je padel 28. decembra 1916 na južn. bojišču.
Svetila večna luč!

Štefan Benčina
iz Blok, umrl pri Sv. Juriju pri Kranju dne 16. februarja 1917.
Večni ti mir in blag spomin!

in cestnih železnicah 11.634 nezdod. Stalna letna rubrika v časopisih je poročilo o ne-zgodah, ki se pripete redno o praznovanju 4. julija, ki je narodni ameriški praznik in se obhaja poleg drugega z divjim strelja-njem. Ob tej priliki je na tisoče žrtev.

In nevarnost po rudnikih, tovarnah! Kdo se briga tam za varnost življenja po-sameznika? Slabo napravljeni elevatorji, slabo zidane hiše in mostovi, pehanje in drvenje po ulicah pomnože število nezdod.

zato jih vzgajam brez alkohola, nikotina in mesa. Moj prijatelj, občeznani tukajšnji zdrav-nik, tudi tako ravna in pravi, da sta zdržnost od alkohola in mesa dve stopinji k čistosti.«

Dolgo časa je že bilo, odkar je profesor odšel in priprave delal za shod, jaz pa sem še vedno sedel zamišljen in sram me je bilo, kakor vselej, kadar se snidem s kakim ple-menitim, za vse dobro vnetim možem, ki nima sreče, da bi bil naše vere. Takrat prav posebno občutim veliko odgovornost pred

Iz rezervne bolnice Dunaj XVI. — Med bolniki je tudi nekaj Slovencev.

Poglavje za vzgojo.

Znani prvoboritelj proti alkoholizmu P. Elpidij piše v mesečniku: »der Morgen« to-le: Pred več meseci sem moral predavati v po-polnoma protestantskem mestu. Povabila so me vsa abstinenčna društva. Najbolj goreč in de-laven je bil neki profesor, ki ni bil katoličan, pa tudi sicer ni imel nobene vere. Spoznala sva se in sprjaznila, Moral sem spoštovati tega plemenitega, ljubeznivega moža, ki si je štel za največjo nalogo življenja, da druge odvrača od pogubnega alkohola, dasi so mu

Bogom kot katoličan, duhovnik in redovnik. Pa sram me je bilo tudi za toliko katoliških očetov in mater, ki glede vzgoje stoje veliko niže od takih mož.

Vsakdo ve, da netrezen človek napravi največ neumnosti in vendar koliko je staršev, da bi otroke vadili v zdržnosti od alkohola, da jih zdržne in čiste ohranijo v življenju? Ali gorečniki za treznostno gibanje ne najdejo skoro največ ovir pri starših, ako skušajo njih otroke pridobiti za abstinento? Pa koliko staršev bo pozneje to obžalovalo, ako bodo njih sinovi vsled nezdržnosti si nalezli kako

skrito bolezen ali ako bodo njih hčere vdajale se po alkoholu omamljenim razuzdancem, ki jih najprej s pijačo omotijo in potem zapeljejo

Pri tem mi vselej pride na misel slučaj, ki mi je o njem pripovedoval neki lazaretni zdravnik. Bogata gospa je imela svojega sina na gimnaziji. Dijak je bil nadarjen, priden, prikupen, sploh so ga radi imeli sošolci in učitelji. Ko so med dijaki ustanovili abstinencijski krožek, je takoj pristopil in dve leti ga je spretno in vztrajno vodil. A njegova mati ni bila s tem sinovimi novotarijami zadovoljna. Vse je poskusila, da ga odvrne od zdržnosti. Grozila mu je celo, da ga bo razdedila; pisala je njegovim profesorjem in součencem, naj mu to prismodarijo izbijejo iz glave. — Končno se je materi posrečila njena namera. Njen nadebudni sin se nahaja sedaj kot neozdravljiv bolnik v — norišnici. — Iz ene skrajnosti je padel žalibog v drugo, vdal se je razuzdanosti in si napravil zdravje in poštenje. —

Tudi pri nas opazujemo, kako pogosto starši in drugi odrasli delajo agitatorjem za abstinenco pri mladini velike težave in ovire in ne vedo, kako veliko odgovornost si kopljejo na svojo vest.

Kava nasiti. Znano je, da je kava na slabem glasu, ker omoti želodec, da ne čuti potrebe po drugi hrani. Človek, ki ne vživa dovolj redilne hrane opeša, zato ni v navadnih časih dobro, da se zalivajo ljudje s kavo. V sedanjem času pa je druga. Neki čut praznosti mori ljudi, to vedo povedati oni v fronti in oni, ki so v zaledju. Poleg vsega kar jedo jim manjka nekaj in tudi tisti srečni, ki imajo še hrano, kakršno so imeli poprej, govore, da čutijo vedno neko praznino v želodcu. Na to vpliva najbrž nemirno čuvstvo bojev in bitk, ki nas preganja in mori, ki stori, da se nam zdi, da je vse

Ozdravljene rane lahko še po daljšem času povzročajo bolečine in je raditega priporočljivo, da se ima za vse slučaje pri rokah bol lajšajoče sredstvo. V sled tega priporočamo Fellerjev antiseptični bol lajšajoči fluid iz rastlinskih esenc z zn. »Elza-fluid«. To staro domače, preizkušeno zunanje zdravilo se rabi pri vseh vrst bolečinah z dobrim učinkom. Več kot 100.000 zahvalnic in zdravniških priporočil potrjuje njega dobre uspehe. — Predvojne cene: 12 steklenic pošlje na vse strani poštnine prosto za samo 6 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 331 (Hrvatska). Kdor je občutljiv v spodnjem delu telesa, naj vzame pri zaprtju samo Fellerjeve lažno učinkujoče odvajalne rabarbarske kroglice z zn. »Elza-kroglice«. Iste so najprijetnejše odvajalne sredstvo, ne dražijo čreves in jih tudi ženske in otroci radi uživajo. 6 škatlic stane poštnine prosto, ki se naroče na gori označeni naslov, 4 K 40 vin. Med drugimi Elza-izdelki, ki so zelo priljubljeni, opozarjamo naše bralce na izvrstno in hitro učinkujoče sredstvo zoper kurja očesa: Fellerjeva tinktura za turiste, 1 steklenica 2 kroni in priročni Fellerjev »Elza«-turistovski obliž v škatlah po 1 in 2 kroni. (ft)

100 litrov domače pijače

osvežujoče, slasne in zelo gaseče si lahko vsak sam napravi z majhnimi stroški. V zalogi so: ananas, jabolčnik, grenadinec, malnovec, muškati hrušev, poprovi metovec, pomarančev, prvenčev, višnjevec. — Neuspeh izključen. Ta domača pijača se lahko pije poleti hladna, pozimi tudi vroča mesto ruma ali žganja. Sestavine z natančnim navodilom stanejo K 12,- franko po povzetju. Za ekonomije, tvornice, večja gospodarstva, delavnice itd. neprecenljive vrednosti, ker to delavca sveži in ne uplani in njegova delazmožnost nič ne trpi.

JAN. GROLICH, Engel-Drog., Brno št. 365, Moravsko.

Rasputin, menih in ruski čudak, ki je imel pri carju velik vpliv. Bil je umorjen na skrivnosten način. Morilca, baje iz vrst višjih zarotnikov, sodišče še — ni našlo.

kar vživamo kakor žaganje, da ni naše spanje več spanje prejšnih dni, da ne moremo najti več v sebi onega istega človeka, ki smo bili pred začetkom te nesrečne vojske. Ni ga več in ga ne bo! Kar je prišlo čez nas se ne dá doumeti, ne premisliti, ne pozabiti. Zato ne tekne ničesar. V tem stanju praznote in tudi pri resničnem pomanjkanju hrane, je črna kava dobra, ker omoti želodec in vpliva pomirjevalno na dušno razpoloženje. Vojna hrana je tudi napenljiva, težka. Tu pomaga čr-

Velikonočna skupina razglednic Vojska v slikah

je pravkar izšla!!

Razglednice so delo domačih slovenskih umetnikov, kateri edini so v stanu ustvarjati naše narodno življenje s čopičem, kar spričuje četvorica natisnjenih motivov. Tuj čopič ni v stanu predstavljati naših narodnih običajev.

Dasi so se cene kartonu in drugim tiskarskim cenam potrojile, smo zvišali ceno le za 1 vinar pri komadu. Predočujmo si novejšo nemške izdelke, kateri se tiskajo v stotisočih izvodih in so navzlic temu dražji od naših, ki se tiskajo vsled pičlega števila našega naroda — še več pa vsled mlaičnosti do domačega izdelka — le v par tisoč izvodih. Obsebi umljivo je, da mora biti cena pri detaljni prodaji tudi sorazmerno višja.

Cena za trgovce, ki naroče vsaj 100 komadov razglednic, je K 7,—, pri naročilih nad 500 komadov K 6'50, nad 1000 kom. K 6,—, nad 2000 komadov K 5'50 za vsakih 100 komadov. Cena skupini s 16 komadi K 1'20, po pošti K 1'30.

Razglednice so na naslovni strani zaznamovane s tekočo številko, katere navedba pri naročilih popolnoma zadostuje. Posameznih skupin ne označujejo več s številkami, ker nam je cenzura onemogočila tozadevno evidenco.

Poleg letošnje velikonočne izdaje imamo v zalogi tudi nekaj razglednic iz lanske velikonočne skupine, ki so 20% cenejše od letošnjih.

K slovenskim piruhom domače razglednice!

Naročila sprejema:

UPRAVA
ILUSTRIRANEGA GLASNIKA

na kava (pa ne cikorija). Zdravnik Klence je bil mnenja, da je črna kava bolj zdrava, kakor bela, ker se prebavi lažje, in Götthe pripoveduje v svojih spominih, da je pil nekaj časa po obedu belo kavo in je bival potem vedno čemer, dokler ni prišel na to, da mu je otežkočila bela kava prebavo, ko je pil črno mu je odleglo.

Tolažimo se torej s tem, zdaj ko je vedno manj mleka in ko pritiskajo mlekarice s cenami na nas. Črna kava se obnese pri vojaki, zakaj se ne bi tudi pri nas. Dojenčkom in otrokom je pač potreba mleka, odraslim pa ne bo škodil črn zajuterk tako zelo kakor smo menili — posebno, ker nam ne bo težil želodca tisti košček kruha, ki naj nam bo za zajuterk, predjužnik, malico in večerjo. Kako nezdravo je nabasati se zjutraj s kruhom, posebno z vojnim, ko je želodec še odpočit in len! To bi mogel pomisliti vsak in se veseliti, da nima prilike kvariti si želodca, veseliti se, da bo zdrav in sit, če ga oplakne s črno kavo. Pa kave ni treba hvaliti. Romanje in izpraševanje od trgovine do trgovine je jasen dokaz, kako je ljudem potrebna, kako se boje, da bi nam odmanjkala ta tolažnica želodca v vsaki sili.

Zmes.

Skromnost.

Ako je kdo grof, nima nič proti temu, če je kdo drug — baron.

Neskromnost.

Marsikdo se čuti povsod zapostavljenega samo zato, ker hoče biti povsod prvi.

Kdor svojih kurjih oces ne odpravi, napravi si vsako pot za trpljenje in slabi z bolečino tudi vse truplo.

Elsa
Plaster

Odprava kurjih očes brez bolečin

je za vsakega prizadetega res blagodejna. Ne more se dovolj nujno svariti pred rezanjem kurjih oces. Lahko se pregloboko vreže, ne da se to opazi, na nogo pride vedno prah in umazanost, ta vsili v rano in nešteto smrtjo končanih zastupljenj krvi je tako nastalo. Kurja očesa se dajo brez noža lahko, sigurno in hitro odpraviti s Fellerjevim turistovskim obližem z znamko »Elza« (obliž zoper kurja očesa, cena 1 krono, v škatlah 2 kroni) ali s Fellerjevo turistovsko tinkturo z znamko »Elza« (tekoča tinktura zoper kurja očesa, cena 2 kroni). Tisočero turistov, orožnikov, pismonoš, vojakov, kmetovalcev in dam, ki nosijo ozke čevlje, kakor tudi vseh, ki so je rabili, priporoča to sredstvo kot najhitreje in sigurno učinkujoče za radikalno odpravo kurjih oces. Medtem ko večina sredstev zoper kurja očesa, tako tudi rezanje, piljenje itd. samo zgornji del kurjih oces odpravi, jedro pa pusti, tako da kurja očesa hitro zopet narastejo, odpravita preje imenovana preparata kurja očesa temeljito z jedrom. Naroči se oba preparata, kakor tudi prašek zoper pot in potenje nog (cena 1 krona, pri E. V. Feller, lekarnar, Stubica, Elzatrž št. 331 (Hrvatsko).

Tiska in izdaja Katoliška tiskarna v Ljubljani
Odgovorni urednik Josip Klovar.